

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

AGENT OF THE GOVERNMENT BEFORE THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Mrs. Marialena Tsirli
Section Registrar
Fourth Section
European Court of Human Rights
Bucharest, 11 March 2019

Application no. 75317/17
Dragnea v. Romania
L1/2097/11.03.2019
9163 R/AG/20

Additional observations on the admissibility, merits and just satisfactions claims

Following the Court's letter of 5 February 2019, enclosing the applicant's observations on the above application, together with his claims for just satisfaction under Article 41 of the Convention, the Government submit their below comments.

I. Additional observations on the admissibility and merits

1. In his observations, which add up to the complaints, the applicant alleged that the original charges against him (electoral fraud under the electoral law in calling for a high turnout in a referendum) were changed, in the course of the proceedings, to the disclosure to third parties, in breach of data protection law, of names in the electoral register. The applicant makes observations on the investigation opened by the Romanian National Anti - Corruption Directorate (DNA) against him and about the trial, criticising the charges.

2. The applicant also criticizes the formation of the five judges panel of the Appeal Court, by referring to the Decision of the Romanian Constitutional Court (RCC) No. 685/2018 which stated that the Executive College of the High Court of Cassation and Justice taking over an attribution in the field of *iuric dictio* transformed this administrative entity into a jurisdictional one since the Executive College decided on the legal formation of the court;

31 Alexandru Alley 1st district
011822 Bucharest, Romania
Tel : + 40 21 431 13 47   Fax : + 40 21 219 22 29
E-mail: dag@mae.ro

this impaired on the essential component of the right to a fair trial, that is the fairness of the court.

3. Also, by the same decision, the Romanian Constitutional Court established that the manner to designate the members of the five judge panels, specifically by a mechanism that eluates the law, with the participation of “members by law”, who are not mentioned by the legal provision, in conjunction with the refusal to apply the new law demonstrates that, currently, the court is not legally formed and raise a point on the independence and objective fairness of these panels, thus affecting the legality of the decisions adopted.

4. Hence, following the above decision, which stated the major implications on the violation of the litigants right to a fair trial, in all the cases handled by the illegally formed five judges panels, the Government, fully understanding the gravity of this situation, assures the Court, by this means, that it will be taking legislative measures as a matter of urgency to remedy the breach of Constitution and Convention.

5. However, although the issues raised by the complainant - concerning the violation of the right to a fair trial, as a result of being judged by unconstitutional and illegally formated panels of the High Court of Cassation and Justice - are real, the Government will examine only the comments concerning the alleged non-compliance by domestic authorities whith their obligations imposed under Article 6 § 1 of the Convention, given the absence, from the reasoning of the final judgement in the criminal trial concerning the applicant, of the signatures of two of the judges from the five – judge panel having delivered the aforementioned final judgement, as communicated by the Court, through the address dated 25.10.2018.

6. In these circumstances, the examination of the merits of these claims exceeds the analysis that was given to the Government and the Court will determine the extent to which these elements are circumscribed to the procedural framework set out by the address dated 25.10.2018.

7. The aforementioned arguments are identical regarding the other claims made in the applicants comments, such as: the fact that the electoral register is publicly available information and thus its disclosure cannot be a breach of data protection law; the increase of the suspended jail sentence, from one to two years, merely on the basis that he did not admit his guilt; the breach of the 30 days rule from the oral judgement to make available the written reasoning.

8. Regarding the applicants claims that two judges were unable to sign the written reasoning due to the fact that proper case management provisions were not implemented, the Government informs the Court that the Romanian state pays particular attention to the observance of the right to a fair trial, using all the mechanisms for completing the existing

legislation void in the analyzed matter, all the more so as this application is not singular, the Court already having communicated the Government similar causes.

9. In this respect, we emphasize the active concern of the Superior Council of Magistracy (CSM) to notify the legislative power in order to remedy the deficiencies found in the reasoning judgments matter, both in collegiate and single judge panels, through the notices 21317/1154/2011 from 29.12.2012 and 7109/2017 from 18.05.2017, addressed to the Ministry of Justice and submitted by the Government to the Court on 6 December 2018, as "Annex I – CSM letter".

10. *The revision of the Criminal Procedure Code corroborated with other substantial modifications in the laws enforcing the procedural penal code made by the legislative power pursues the same goal.*

11. We refer to the draft law (PLX 373/2018) amending Article 406 of the Penal Procedure Code, the proposal being the following: "(1) The decision shall be drawn up no later than 30 days after the date of pronouncement, and in duly motivated cases this term shall be extended by 30 days, twice at most. (2) The decision is drafted by one of the judges who participated in the case settlement and is signed by the members of the panel who participated in the administration of the evidence and the substantive judgment, as well as by the court clerk".

12. This draft law was subjected to an *ex ante* constitutionality control and was declared unconstitutional by Decision No 633/2018, which we refer the following paragraphs relevant to this case:

"889. With regard to the written judgement, the Constitutional Court has held in its jurisprudence that this is the final act and provision of the court by which the dispute between the parties is solved with *res judicata*, is the result of the deliberation activity carried out in secret, to which only the judges who are members of the panel in front of whom the debate took place participate. Only they can rule on matters of fact and law deduced from the judgment, solving them. Therefore, the law expressly provides that the decision is drafted by one of the judges participating in the case: in the case of a panel with a single judge, the decision is drafted by the judge of the case, and in the case of multiple judges, the decision is written by one or several of the panel judges who solved the case."

890. Moreover, the drafting of a court judgment is inherently related to its reasoning, the latter aspect constituting, as we mentioned above, an obligation of the judge of the case arising from the provisions of Article 6 of the European Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms. All these aspects are guarantees of the parties' right to a fair trial, judged by an independent and impartial court that is subject only to the law.

891. Therefore, in the situation where the judge who participated in debates and deliberations is not the one who drafts / motivates the judgment, the guarantees that the Constitution and the law enshrine for the protection of the right to a fair trial, in order to ensure an impartial justice, the name of the law, remain declarative, ineffective, useless. In other words, the entire regulation on the independence of the judiciary system, the rules of criminal or civil proceedings relating to the settlement of cases, the need to conduct a reasoned act of justice, is devoid of legal effect if the judgment "by right" is made by a person who does not fulfill the status of judge of the case, which is alien to the jurisdictional procedure, to the deliberative act that led to the adopted solution and, implicitly, to the act of justice itself.

892. For these reasons, the Court has held that the reasoning of a court decision is an act inherent in the judge's case, is the expression of his or her independence and can not be transferred to a third party. Motivation is not only the premise of a good understanding of the decision, but also the guarantee of its acceptance by the justice seeker, which will submit to the act of justice having the belief that it is not an arbitrary act. It is an essential element of the court decision, a strong guarantee of the impartiality of the judge and of the quality of the act of justice, as well as a premise of the proper exercise by the higher court of the judicial review attributions of legality and soundness. However, if the court decision was drafted/motivated by a person other than the judge of the case, the litigant is deprived of these guarantees (Decision No 33 of 18 May 2018, paragraphs 176-178).

893. If the motivation / drafting of the court judgment is an act inherent to the function of the judge of the case, being an intrinsic manifestation thereof, the signing of the decision is the extrinsic, formal act that attests to the fulfillment of the judicial function by the judge of the case. In the case of a panel with a single judge, the decision is signed by the judge of the case, and in the case of a panel of several judges, the decision is drawn up by one or more of the judges in the panel that has settled the case and signed by all the judges of the panel.

894. Given the aforementioned principles, the signing of the court decision is made by the members of the panel who participated in debates and deliberations and by the registrar. Where any of the members in the panel is hindered from signing, according to art. 406 par. (4) of the Code, the decision shall be signed in his place by the President of the panel, and if the President of the panel is hindered from signing, the decision shall be signed by the Presidents of the court. When the impediment concerns the Registrar, the decision shall be signed by the Chief Registrar. In all cases, mention is made of the cause that caused the impediment.

895. However, the new regulation by using two different phrases on the two operations, writing - "one of the judges who took part in the case", namely signing - "the members of

judge from the single-judge formation or all of the judges from a panel formation retire from office before reasoning pronounced judgements.

20. The applicant refers in his observations to the alleged unfair situation generated by the drafting of the reasoning by the ICCJ assistant magistrate. The Government asserts that the identity of the person who has the power to motivate a decision is regulated both by organic legal norms and by the infra-legal legislation, respectively by: art. 406 Penal Procedure Code, art. 71 Law no. 303/2004 on the status of judges and prosecutors, republished, with the subsequent modifications and completions and art. 45 par. 1) point 4) and art. 51 par. 3) lit. m) of the Regulation on the organization and the administrative functioning of the High Court of Cassation and Justice.

21. Article 406 of the Code of Criminal Procedure expressly mentions the following: "Writing and signing the judgement (1) The judgement is written within 30 days from pronouncement. (2) The judgement is written by one of the judges who participated in the examination of the case, within 30 days from pronouncement, and is signed by all the members of the panel and by the registrar. (3) The operative part of the judgement must be the same as the minutes. (4) Where any of the members of the panel is hindered from signing, the judgement is signed by president of the panel. If the president of the panel is also hindered from signing, the judgement is signed by the president of the court. When the hindrance concerns the registrar, the judgement is signed by the chief-registrar. In all cases, the cause of hindrance is mentioned in the judgement".

22. Regarding the role and the prerogatives of the assistant magistrates, art. 71 of the Law no 303/2002 provides as follows:

"The assistant magistrates participating in the hearings of the High Court of Cassation and Justice write the closures, participate with consultative vote in the deliberations and reason the judgements, according to the distribution made by the president for all members of the panel of judges."

23. According to art. 51 par. 3) lit. m) of the Regulation on the organization and the administrative functioning of the High Court of Cassation and Justice:

"3) The assistant magistrates participating in the hearings have the following attributions: m) reasoning the judgements, according to the distribution of the president of the court panel, observing the legal deadlines."

24. The analysis of the Constitutional Court Decision no. 33/2018 (the file was submitted to the Government by the Constitutional Court only on the 28th of February 2019) and Decision no. 633/2018, even though they only produce effects for the future according to the provisions of art. 147 para. 4) from the Romanian Constitution - "The decisions of the Constitutional Court are published in the Official Gazette of Romania. From the date of publication, decisions are generally binding and have power only for the future.", shows

the panel who participated in the administration of the evidence and the judgment in the merits", creates uncertainty about the category of judges signing the decision."

13. Clearly, the Romanian Constitutional Court (RCC) ranks the ECHR practice with a unitary interpretation of the principles derived from the Convention, meaning that the motivation / drafting of the judicial decision must be made only by the members of the panel who participated in the debate and deliberations, as this activity is the essence of the judicial function, being an intrinsic manifestation of it and a guarantee of fairness of the procedure.

14. The elements justifying the decision 663/2018 by the RCC, namely that the new draft law creates uncertainty as to the category of judges who sign the judgement by using two different phrases for the two operations (writing - one of the judges who participated in the hearing of the case, respectively signing - the members of the panel who participated in the administration of the evidence and the substantial judgment) reveal that the legislative deficiencies are being remedied.

15. Regarding the Superior Council of Magistracy's letter from 8.11.2018, the Government confirms the receipt and the veracity of the information invoked by the applicant in his observations about the meaning of CSM point of view no. 211317/1154/2011.

16. Regarding the request of evaluating the impact of this point of view in the multiple judges panels activity, we mention that the proposals formulated in the point of view no. 21317/1154/2011 and approved by the Plenum of the Superior Council of Magistracy did not make any distinction between the drafting and signing of judgments delivered by the multiple judges panels and the ones with the single judge, although the initial notification of the Judicial Inspection concerned the impossibility of drafting judgments in the cases of single magistrate panels.

17. The practice adopted by the Superior Council of Magistracy (CSM) starting May 2017, is that the Human resources Department under the CSM forward retirement requests from judges only if appended with a situation of the number of judgements they still gave to reason in writing.

18. The Government asked the CSM for further information and the answer came with the point of view no. 7109 of 2017 appended. This letter from SCM was received on 21 November 2018, alongside other documents, all of them submitted by the Government to the Court, as "Annex I – a CSM letter 2" of the observations of 6 December 2018.

19. The said point of view no. 7019 of 2017, included also observations regarding panel formations (see page 5 of the study no. 7109/2017 of the SMC - pars 1,2 and 4 and last para). The same point of view concluded that there was a legislative void where either the

the fact that the Constitutional Court arguments are based precisely on the provisions of art. 406 Criminal Procedure Code, these legal provisions being a priority.

25. According to Romanian Constitutional Court case-law, in full consonance with ECHR practice, the provisions of Article 51 alin.3) lit. m) from of the The Regulation on the organization and the administrative functioning of the High Court of Cassation and Justice and the provisions of Art. 71 of Law 303/2004 contradict the norms of the Criminal Procedure Code and seriously injure the right to a fair trial.

II. Observations on the claim for just satisfaction

26. The Government note that the applicant did not submit claims for pecuniary damage or for expenses. Concerning the applicant's claim for non – pecuniary damage, the Government kindly ask the Court to apply its case – law in Cerovšek and Božičnik vs Slovenia (cited above, just satisfaction).

I am taking the opportunity, Madam Registrar, to assure you of my highest consideration.

Viore
Agent of the G/

u
t✓

Anexă I

*"Consiliul Superior al
Magistraturii este garantul
Independentei Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

9163R/AG/4

3/
Nr. 22378/2018
.../11..../2018

D.A.G.
Nr. L1/ 13524 / 13/11/18

Doamnei Catrinel Brumar
Agent Guvernamental pentru CEDO în cadrul Ministerului Afacerilor
Externe

Spre valoare

Stimată doamnă Agent Guvernamental,

Ca urmare a adresarii dumneavoastră nr. L1/12720/9163R/AG/3 din 29 octombrie 2018 prin care, în contextul cauzei *Dragnea împotriva României*, înregistrată pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului, ați solicitat Consiliului Superior al Magistraturii o serie de înscrișuri și informații, vă comunicăm următoarele:

1. În ceea ce privește Punctul de vedere nr. 21317/1154/2011 întocmit de Direcția legislație, documentare și contencios din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii, menționăm că prin acesta au fost analizate propunerile formulate de Inspectia Judiciară de modificare a dispozițiilor procedurale civile și penale referitoare la redactarea hotărârilor judecătorești. Punctul de vedere menționat a fost analizat în ședința din data de 2 noiembrie 2011 a Comisiei nr. 1 – „*Independenta Justiției și cooperarea interinstituțională*” din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii. Comisia și-a însușit propunerile vizând modificarea dispozițiilor legale privind redactarea hotărârilor judecătorești, precum și propunerea de modificare a art. 65 alin. (5) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și a decis transmisarea lucrării la Plenul Consiliului pentru analizarea acestor propunerile. De asemenea, Comisia și-a însușit și propunerea Direcției legislație, documentare și contencios vizând introducerea alin. (21) la art. 104 din Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești și a decis comunicarea acesteia către Comisia nr. 3 – „*Eficientizarea activității și performanța judiciară a instanțelor și parchetelor*”, pentru a fi analizată împreună cu celelalte propunerile de modificare a acestui regulament.

Punctul de vedere menționat este atașat în copie certificată prezentei adrese.

2. În ședința din data de 22 noiembrie 2011, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a analizat lucrarea menționată și a hotărât sesizarea ministrului justiției în sensul modificării și completării dispozițiilor legale referitoare la redactarea hotărârilor judecătorești.

Plenul a apreciat că este necesară modificarea dispozițiilor procedurale civile și penale, respectiv art. 264 alin. (1) din Codul de procedură civilă de la 1865, art. 420 din

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6
Tel: 311 69 02; Fax: 311 69 01
Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al
Magistraturii este garantul
Independenței Justiției"
(art. 133 alin. I din Constituție,
republicată)*

Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, art. 310 alin. (2) din Codul de procedură penală de la 1968 și art. 406 din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală, în sensul reglementării unui termen cuprins între 1 lună și 3 luni în care să se pronunțe hotărârea și care să cuprindă și considerentele.

Această modificare legislativă era justificată prin prisma eficiențizării muncii, parcurgerea întregului dosar efectuându-se o singură dată. De asemenea, pronunțarea hotărârii, ca regulă, la un interval de timp de la data închiderii dezbatelor judecătorescă era necesară unui act de justiție rațional și echilibrat, fiind redus riscul unor erori judiciare cauzate de termenul redus de pronunțare. S-a apreciat că motivarea realizată în același timp cu pronunțarea soluției constituie o garanție în plus pentru legalitatea și temeinicia acesteia, soluțiile urmând să fie mai bine argumentate, justificate de toate probatoriiile din dosar, evitându-se producerea unor erori.

Totodată, Plenul a hotărât sesizarea ministrului justiției cu propunerea de modificare și completare a Legii nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

Art. 65 alin. (5) se modifică și va avea următorul cuprins:

„(5) În cazul în care judecătorul sau procurorul cere eliberarea din funcție prin demisie sau pensionare, Consiliul Superior al Magistraturii poate stabili un termen de cel mult 60 de zile de la care demisia sau pensionarea să devină efectivă, dacă prezența judecătorului sau procurorului este necesară.”

În acest sens, s-a avut în vedere faptul că atât în situația demisiiei, cât și în cca a pensionării, normele legale incidente trebuie să reglementeze o procedură la finalul căreia ambele părți ale raportului de serviciu să nu fie afectate. Astfel, deși este necesar să se dea efect direct și imediat manifestării de voînță unilaterală a judecătorului, aceasta nu ar trebui însă să afecteze activitatea instanței unde funcționează magistratul.

În ceea ce privește instituirea unor garanții pentru ca judecătorul să dispună de timpul necesar în vederea motivării hotărârilor, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a apreciat că se impune modificarea și completarea Regulamentului de ordine interioară al instanțelor judecătorescă, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 387/2005, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

După alineatul 20 al articolului 104 din Secțiunea a III-a a Capitolului III, se introduce un nou alineat, respectiv alineatul 21, cu următorul cuprins:

„(21) În intervalul de timp cuprins între data la care Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a hotărât să înainteze Președintelui României propunerea de eliberare din funcție a unui judecător, prin pensionare sau demisie, și data eliberării din funcție, magistratul este degrevat de activitatea de judecată și orice alte atribuiri pe care le are în instanță, cu excepția motivării hotărârilor.”

De asemenea, Plenul Consiliului Superior al Magistraturii a decis comunicarea propunerii Direcției legislație, documentare și contencios vizând introducerea alin. (21) la art. 104 din regulamentul sus-menționat Comisiei nr. 3 "Eficientizarea activității și

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6

Tel: 311 69 02; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

*"Consiliul Superior al
Magistraturii este garantul
Independenței justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)*

performanță judiciară a instanțelor și parchetelor" pentru a fi analizată împreună cu celelalte propunerile de modificare a acestui regulament.

Ordinea de zi soluționată la ședinței Plenului Consiliului Superior al Magistraturii din data de 22 noiembrie 2011 se regăsește pe pagina de internet a Consiliului (http://old.csm1909.ro/csm/linkuri/12_12_2011_45790_10.pdf), un extras referitor la punctul de vedere menționat fiind atașat prezentei adrese. De asemenea, a fost atașată adresa nr. 21317/1154/29.12.2011 transmisa Ministerului Justiției.

3. În ceea ce privește solicitarea referitoare la evaluarea aplicării punctului de vedere menționat la activitatea completelor colegiale, menționăm că propunerile formulate în lucrarea nr. 21317/1154/2011 și insușite de Plenul Consiliului Superior al Magistraturii nu au făcut distincție între redactarea hotărârilor pronunțate de completele colegiale și cele ale completelor necolegiale, deși sesizarea inițială a Inspectiei Judiciare se referea la imposibilitatea redactării hotărârilor judecătorescă în cazul completelor necolegiale.

Sub aspectul aplicării punctului de vedere menționat la situația de fapt din cauza invocată, Consiliul Superior al Magistraturii nu are abilitatea constituțională și legală de a analiza modalitatea în care prevederile existente în legile în vigoare, chiar și propunerile de lege ferenda, se aplică în cazurile concrete ce nu făcă obiectul unor litigii înregistrate pe rolul instanțelor. O interpretare contrară ar echivala cu o imixtiune în activitatea instanțelor judecătorescă.

Astfel, potrivit legii fundamentale, rolul ce revine Consiliului Superior al Magistraturii este acela de garant al independenței justiției, context în care dispozițiile de ordin constituțional și legal, respectiv art. 133 și art. 134 din Constituția României, republicată, precum și art. 35 - 53 din Legea nr. 317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii, republicată, cu modificările și completările ulterioare, consacră faptul că în sfera de competență a Consiliului nu intră abordarea unor probleme care nu țin de cariera judecătorilor și procurorilor, respectiv de organizarea instanțelor și a parchetelor, existând atribuții și în domeniul răspunderii disciplinare a magistraților.

În conformitate cu dispozițiile art. 126 alin. (1) din Constituția României, republicată, justiția se realizează doar prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorescă stabilite de lege, iar potrivit art. 124 alin. (3) din legea fundamentală, judecătorii sunt independenți și se supun numai legii.

Așadar, interpretarea și aplicarea legii în soluționarea proceselor aflate pe rolul instanțelor judecătorescă sunt atribulul exclusiv al instanțelor, controlul legalității și temeiniciei hotărârilor judecătorescă putând fi realizat numai în cǎile de atac prevăzute de lege.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6

Tel 311 69 02; Fax 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

"Consiliul Superior al
Magistraturii este garantul
Independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

4. Sub aspectul solicitării privind comunicarea de informații referitoare la eliberarea din funcție prin pensionare a doamnelor judecător Livia Doina Stanciu și Luminița-Liviu Zglimbea, menționăm următoarile:

La data de 13.06.2016 a fost înregistrată la Consiliul Superior al Magistraturii cererea de pensionare a doamnei judecător Livia Doina Stanciu, însoțită de decizia de pensionare nr. 238457/14.04.2016 emisă de Casa de Pensii a Sectorului 2 București. Prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 702/16.06.2016, Plenul a propus Președintelui României eliberarea din funcție prin pensionare, începând cu data de 13.07.2016, a doamnei judecător Livia Doina Stanciu, președintele Înaltei Curți de Casătie și Justiție. Prin Decretul Președintelui României nr. 614/23.06.2016, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 468/23.06.2016, s-a dispus eliberarea din funcție a acesteia, ca urmare a pensionării, începând cu data de 13.07.2016.

La data de 10.02.2016 a fost înregistrată la Consiliul Superior al Magistraturii cererea de pensionare a doamnei judecător Luminița-Liviu Zglimbea, însoțită de decizia de pensionare nr. 233958/17.12.2015 emisă de Casa de Pensii a Sectorului 4 București. Prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 159/16.02.2016, Plenul a propus Președintelui României eliberarea din funcție prin pensionare, începând cu data de 01.05.2016, a doamnei Luminița-Liviu Zglimbea, judecător la Înalta Curte de Casătie și Justiție. Prin Decretul Președintelui României nr. 272/01.03.2016, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 158/01.03.2016, s-a dispus eliberarea din funcție a acesteia, ca urmare a pensionării, începând cu data de 01.05.2016.

5. Cu privire la solicitarea de a vă comunica orice alte informații relevante pentru formularea apărărilor Guvernului în cauză de față, sunt de menționat și următoarele:

La nivelul Consiliului Superior al Magistraturii, practica în soluționarea cererilor de eliberare din funcție prin pensionare formulate de judecători este de a se solicita, în prealabil, de la instanță, date privind numărul hotărârilor judecătoarești pe care judecătorul le mai are spre reducțat.

Astfel, la data de 2 mai 2017, Comisia nr. I „Legislație și cooperare interinstituțională” din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii a decis, între altele, ca în toate notele întocmite la nivelul Direcției de resurse umane și organizare din cadrul Consiliului Superior al Magistraturii să se facă mențiune cu privire la numărul hotărârilor nemotivate ale judecătorului care solicită eliberarea din funcție.

În fine, mai este de menționat, cu relevanță asupra subiectului, și Decizia Curții Constituționale nr.33 din 23 Ianuarie 2018 referitoare la obiecția de neconstituționalitate a dispozițiilor Legii pentru modificarea și completarea Legii nr.304/2004 privind organizarea judecătară. Redăm, în continuare, paragrafele relevante:

¹ Publicată în Monitorul Oficial nr.146 din 15.02.2018

*"Consiliul Superior al
Magistraturii este garanțul
îndepărtării justiției"*
*(art. 133 alin. I din Constituție,
republicată)*

„162. Hotărârea judecătoarească, stricto sensu, reprezintă actul final și de dispoziție al instanței prin care se soluționează cu autoritate de lucru judecat litigiul dintre părți (quod iudex sentit) sau prin care instanța se dezinvestește; lato sensu, însă, hotărârea judecătoarească vizează, pe lângă actul final al judecății (sentință, decizie și, în unele cazuri, chiar încheiere), și măsurile dispuse pe parcursul soluționării cauzei prin încheierile de ședință. În cele ce urmează, Curtea își va raporta analiza la hotărârea judecătoarească, stricto sensu.

163. Sensul art. 124 alin.(1) din Constituție este acela că instanțele judecătorești care înfăptuiesc justiția, potrivit art. 126 alin.(1) din Constituție, trebuie să respecte legea, de drept material sau procesual, aceasta fiind cea care guvernează toate raporturile sociale deduse judecății. Dispoziția constituțională consacrată principiului legalității actului de justiție și trebuie corelată cu prevederea art. 16 alin.(2) din Constituție care prevede că „Nimeni nu este mai presus de lege” și cu cea a art. 124 alin.(3) din Constituție, care prevede alte două principii constituționale: independența judecătorului și supunerea lui numai legii. Aceste dispoziții fundamentează activitatea instanțelor judecătorești, pe de o parte, și fixează poziția lor față de lege, pe de altă parte. Este unanim acceptat că atribuțiile judecătorului implică identificarea normei incidente, analiza conținutului său și o necesară aplicare a acestora la faptele juridice pe care le-a stabilit. Astfel, în activitatea sa de înfăptuire a justiției, judecătorul interpretează legea, realizând un echilibru între spiritul și litera ei, între exigențele de redacțare și scopul urmărit de legiuitor, și o aplică raportului conflictual dedus judecății, soluționându-l printr-o hotărâre judecătoarească, întemeiată pe un raționament juridic, care stabilește soluția judicioasă aplicabilă situației de fapt care a generat conflictul.

164. Totmai în considerarea acestei finalități, Constituția consacrată principiul potrivit căruia „Justiția se înfăptuiește în numele legii”, eliminând orice altă sursă care ar putea constitui un temei al arbitrarului sau al nedreptății. Realizarea justiției nu poate fi un act subiectiv, pro causa, al judecătorului, ci unul obiectiv, imparțial, derivat din raportarea la lege a situației de fapt și din supunerea judecătorului față de lege. Abaterea de la aceste rigori, bazată pe motive de subiectivitate, poate fi sancționată prin intermediul căilor de atac prevăzute de lege împotriva hotărârii judecătorești.

165. Înfăptuirea justiției, în numele legii, are semnificația că actul de justiție izvorăște din normele legale, iar forța lui executorie derivă tot din lege. Altfel spus, hotărârea judecătoarească reprezintă un act de aplicare a legii pentru soluționarea unui conflict de drepturi sau interese, constituind mijlocul de restabilire a ordinii de drept și de consolidare a încrederei cetățeanului în autoritatea statului. Hotărârea judecătoarească, având autoritate de lucru judecat, răspunde nevoii de securitate juridică, părțile având obligația să se supună efectelor obligatorii ale actului jurisdicțional, fără posibilitatea de a mai pune în discuție ceea ce s-a stabilit deja pe calea judecății. Așa fiind, hotărârea judecătoarească se situează în sfera actelor de autoritate publică, fiind investită cu o eficiență specifică de către ordinea normativă constituțională. Datorită acestui fapt,

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6

Tel: 311 69 02; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

"Consiliul Superior al
Magistraturii este garantul
Independenței Justiției"
(art. 133 alin. I din Constituție,
republicată)

hotărârea judecătoarească — desemnând tocmai rezultatul activității judiciare — reprezintă, fără indoială, cel mai important act al justiției (a se vedea, în acest sens, și Decetza nr.972 din 21 noiembrie 2012, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.800 din 28 noiembrie 2012).

166. Soluționarea unei cauze se realizează ca urmare a deliberării judecătorului sau judecătorilor care compun completul de judecată și pronunțării hotărârii judecătoarești, după ce s-au închis dezbatările în cauză.

167. La deliberare iau parte numai membrii completului în fața căroror a avut loc dezbaterea. Deliberarea se realizează în secret și este acul procesual prin care completul de judecată verifică și evaluatează materialul probator și procedural al cauzei, în vederea adoptării soluției ce urmează să rezolve conflictul de drept. Obiectul deliberării îl constituie chestiunile de fapt și chestiunile de drept deduse judecății. În materie penală, potrivit art.393 alin.(2) și (3) din Codul de procedură penală, deliberarea poartă asupra existenței faptelor și vinovăției inculpatului, asupra stabilității pedepsei, asupra stabilității măsurilor educative ori măsurilor de siguranță, dacă este cazul să fie luate, precum și asupra deducerii duratei măsurilor preventive privative de libertate și a internării medicale, respectiv asupra reparării pagubei produse prin infracțiune, asupra măsurilor preventive și asigurătorilor, a mijloacelor materiale de probă, a cheltuielilor judiciare, precum și asupra oricărei alte probleme privind justa soluționare a cauzei. În materie civilă, potrivit art.397 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanța este obligată să se pronunțe asupra tuturor cererilor deduse judecății, nepotând acorda mai mult sau ultceva decât s-a cerut, dacă legea nu prevede altfel.

168. Luarea hotărârii (art.394 din Codul de procedură penală și art.398 din Codul de procedură civilă) trebuie să fie rezultatul acordului membrilor completului de judecată, iar când unanimitatea nu poate fi întrunită, hotărârea se ia cu majoritatea membrilor completului de judecată. În situația în care nu se poate întruni majoritatea, judecarea cauzei se reia în complet de divergență, iar, dacă în cursul deliberărilor, instanța apreciază că o anumită împrejurare trebulează să fie necesară reluarea cercetării judecătoarești sau a dezbatelor (art.395 alin. (1) din Codul de procedură penală) sau găsește că sunt necesare probe sau lămuriri noi (art.400 din Codul de procedură civilă), repune cauză pe rol.

169. Potrivit art.406 — Redactarea și semnarea hotărâril din Codul de procedură penală, hotărârea se redactează de unul dintre judecătorii care au participat la soluționarea cauzei, în cel mult 30 de zile de la pronunțare, și se semnează de toți membrii completului și de gresier. Potrivit art.426 — Redactarea și semnarea hotărârii din Codul de procedură civilă, hotărârea se redactează de judecătorul care a soluționat procesul. În ipoteza litigiilor de muncă în care completul este constituit prin includerea asistenților judiciari, în temeiul art.55 alin.(1) din Legea nr.304/2004, președintele îl va putea desemna pe unul dintre aceștia să redacteze hotărârea. În cazul în care unul dintre judecători sau asistenți judiciari a rămas în minoritate la deliberare, el își va redacta opinia separată, care va cuprinde expunerea considerentelor, soluția pe care a propus-o

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6
Tel: 311 69 02; Fax: 311 69 01
Web: www.csm1909.ro

"Consiliul Superior al
Magistraturii este garantul
Îndepărtării Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

și semnătura acestuia. De asemenea, judecătorul care este de acord cu soluția, dar pentru considerente diferite, va redacta separat opinia concurentă. În toate cazurile, hotărârea va fi semnată de membrii completului de judecată și de către gresier. Așadar, cele două norme procedurale prevăd responsabilitatea judecătorului care a soluționat procesul de a redacta hotărârea, în cazul completelor colegiale, având compunerea prevăzută de lege, obligația de redare revenind oricăruiu dintre membrii completului.

170. Hotărârea prin care instanța soluționează fondul cauzel trebuie să conțină o parte introductivă, o expunere/considerente și dispozitivul. Expunerea sau considerentele hotărârii reprezintă motivarea hotărârii. Potrivit art. 403 alin.(1) din Codul de procedură penală, expunerea trebuie să cuprindă, printre altele, motivarea soluției cu privire la latura penală, prin analiza probelor care au servit ca temei pentru soluționarea laturii penale a cauzei și a celor care au fost înlăturate, și motivarea soluției cu privire la latura civilă a cauzei, precum și analiza oricărui element de fapt pe care se sprijină soluția dată în cauză și arătarea temeiurilor de drept care justifică soluțiile date în cauză. În caz de condamnare, în temeiul art. 403 alin.(2) din cod, expunerea trebuie să mai cuprindă fapta, respectiv fiecare faptă rezinută de instanță în sarcina inculpatului, forma și gradul de vînovăție, circumstanțele agravante sau atenuante, starea de recidivă, timpul ce se deduce din pedeapsa pronunțată și actele din care rezultă perioada ce urmează a fi dedusă. Potrivit art. 425 alin.(1) lit.b) din Codul de procedură civilă, considerentele hotărârii vor arăta obiectul cererii și susținerile pe scurt ale părților, expunerea situației de fapt rezinută de instanță pe baza probelor administrative, motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază soluția, arătându-se atât motivele pentru care s-au admis, cât și cele pentru care s-au înlăturat cererile părților.

171. Motivarea unei hotărâri trebuie să fie clară și precisă, să se refere la probele administrative în cauză și să fie în concordanță cu acestea, să răspundă în fapt și în drept la toate aspectele incidente în cauză, să conducă în mod logic și convingător la soluția din dispozitiv. Hotărârea instanței trebuie să cuprindă, ca o garanție a caracterului echitabil al procedurii judiciare și al respectării dreptului la apărare al părților, motivele de fapt și de drept care au format convingerea instanței, precum și cele pentru care s-au înlăturat cererile/apărările părților. Considerentele hotărârii, reprezentând explicitarea soluției din dispozitiv, sprijinul necesar al acestuia, fac corp comun cu dispozitivul și intră deopotrivă în autoritate de lucru judecat, raportat la părțile din dosar și obiectul cauzei.

172. În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, intinderea motivărilor depinde de diversitatea mijloacelor pe care o parte le poate ridica în instanță, precum și de prevederile legale, de obiceiuri, de principiile doctrinare și de practicile diferite privind presentarea și redactarea sentințelor și hotărârilor în diferite state (Hotărârea din 15 februarie 2007, pronunțată în Cauza Boldea împotriva României, paragraful 29). Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce i-au fost prezentate.

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6

Tel: 311 69 02; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

"Consiliul Superior al
Magistraturii este garantul
Independenței Justiției"
(art. 133 alin. I din Constituție,
republicată)

173. Obligativitatea motivării hotărârilor judecătoarești constituie o condiție a procesului echitabil, exigentă a art.21 alin.(3) din Constituția României și art.6 alin.(1) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Astfel cum se reține în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în Hotărârea din 28 aprilie 2005, pronunțată în Cauza Albina împotriva României, paragraful 30, dreptul la un proces echitabil, garantat de art.6 paragraful 1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, „include printre altele dreptul părților de a prezenta observațiile pe care le consideră pertinente pentru cauza lor. Întrucât Convenția nu are drept scop garantarea unor drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective (Hotărârea Artico împotriva Italiei, din 13 mai 1980, seria A, nr. 37, p. 16, paragraful 33), acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt în mod real „ascultate”, adică în mod corect examineate de către instanța sesizată. Astfel spus, art.6 implică mai ales în sarcina „instanței” obligația de a proceda la un examen efectiv al mijloacelor, argumentelor și al elementelor de probă ale părților, cel puțin pentru a le aprecia pertinența [Hotărârea Perez împotriva Franței (GC), Cerere nr. 47.287/99, paragraful 80, CEDH 2004-I, și Hotărârea Van der Hurk împotriva Olandei, din 19 aprilie 1994, seria A, nr.288, p.19, paragraful 59]”. De asemenea, se reține în practica instanței de contencios european al drepturilor omului că obligația instanței de a răspunde prin motivare la argumentele prezentate de părți este justificată, întrucât „numai prin pronunțarea unei hotărâri motivate poate fi realizată o corectă administrare a justiției” (Hotărârea din 27 septembrie 2001, pronunțată în Cauza Hirvisaari împotriva Finlandei, paragraful 30).

174. Totodată, în Hotărârea din 9 decembrie 1994, pronunțată în Cauza Ruiz Torija împotriva Spaniei, paragraful 29, instanța europeană a arătat că „problema de a sătăcă o instanță și-a încălcat obligația de a motiva ce decurge din art.6 din Convenție nu se poate analiza decât în lumina circumstanțelor spelei”.

175. În fine, prin Hotărârea din 7 martie 2017, pronunțată în Cauza Cerovsek și Božičnik împotriva Sloveniei, Curtea europeană a statuat că judecătorii care nu au participat la proces nu pot motiva și semna hotărârea judecătoarească, pentru că nu pot oferi garanția că s-a realizat o bună administrare a actului de justiție. „În cazul de față, Curtea este chemată să determine dacă reclamanții au beneficiat de un proces echitabil, în posida faptului că motivarea deciziei de condamnare pronunțată de instanța națională nu a fost realizată de judecătorul care a pronunțat-o, ci de alți judecători, care nu au participat la proces” (paragraful 38). „Curtea este conștientă de lipsa de implicare a celor doi judecători în procesul de administrare a probelor. Observă că judecătorii D.K.M. și M.B. nu au participat la proces în niciun fel și și-au întocmit motivările exclusiv pe baza probelor deja existente din documentele scrise depuse la dosar” (paragraful 42). „În ceea ce privește problema pensionării judecătorului A.K., motivul invocat pentru lipsa motivării scrise a sentinței de condamnare, care, în opinia instanțelor naționale a condus la circumstanțe excepționale care au justificat o abatere de la procedura internă standard, Curtea observă că data pensionării ar fi trebuit să fie cunoscută judecătorului A.K. în

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6

Tel: 311 69 02; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

"Consiliul Superior al
Magistraturii este garantul
Independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

avans. Prin urmare, ar fi trebuit, în principiu, să fie luate măsuri fie pentru ca judecătoarea să finalizeze în timp util dosarele reclamanților, fie să implice un alt judecător într-un stadiu incipient al procedurii. [...] Prin urmare, Curtea nu poate fi de acord cu guvernul că au existat motive întemeiate de a se abate de la procedura standard, la care acuzatul ar fi avut dreptul în temeiul dreptului intern. În plus, este surprinzător faptul că, în ciuda unui termen legal de treizeci de zile, motivele scrise nu au fost furnizate în timp de trei ani de la promunțarea verdictelor, într-o perioadă în care dosarele au fost pierdute și a fost necesară reconstituirea lor" (paragraful 44). „În concluzie, Curtea consideră că dreptul reclamanților la un proces echitabil a fost încălcăt din cauza faptului că judecătorul care a condus procesul nu a prezentat motivarea scrisă a sentinței de condamnare și din cauza lipsei măsurilor adecvate care să compenseze această deficiență” (paragraful 47).

176. Având în vedere aceste argumente, Curtea Constituțională reșine că redactarea hotărârii judecătoarești, actul final și de dispoziție al instanței prin care se soluționează cu autoritate de lucru judecat litigiul dintre părți, este rezultatul activității de deliberare, desfășurată în secret, la care participă doar judecătorii care au calitatea de membri ai completului în fața căruia a avut loc dezbaterea. Doar aceștia se pot pronunța asupra chestiunilor de fapt și de drept deduse judecății, soluționându-le. Prin urmare, legea prevede expres că hotărârea se redactează de unul dintre judecătorii care au participat la soluționarea cauzei. Mai mult, redactarea unei hotărâri judecătoarești este inherentă legătă de motivarea ei, acest din urmă aspect constituind, astfel cum s-a arătat mai sus, o obligație a judecătorului cauzei ce decurge din prevederile art. 6 al Convenției europene pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Toate aceste aspecte constituie garanții ale dreptului părților la un proces echitabil, judecat de o instanță independentă și imparțială, care se supune numai legii.

177. Or, în situația în care nu judecătorul care a participat la dezbatere și la deliberare este acela care redactează/motivă hotărârea judecătoarească, garanțile pe care Constituția și legea le consacrează pentru protejarea dreptului la un proces echitabil, pentru asigurarea unei justiții imparțiale, înfăptuite în numele legii, rămân instrumente declarative, lipsite de efectivitate. Întrile. Cu alte cuvinte, întreaga reglementare referitoare la independența justiției, la regulile de procedură penală sau civilă referitoare la soluționarea cauzelor, la necesitatea săvârșirii unui act de justiție motivat, este lipsită de efecte juridice dacă hotărârea judecătoarească prin care „se spune dreptul” este întocmită de o persoană care nu îndeplinește calitatea de judecător al cauzei, deci care este strânsă procedură jurisdicțională, actului deliberativ care a condus la soluția adoptată și, implicit, actului de justiție în sine.

178. Motivarea hotărârii judecătoarești este un act inherent funcției judecătorului cauzei, constituite expresia independenței sale și nu poate fi transferată către o altă persoană. Motivarea nu constituie doar premisa unei bune înțelegeri a hotărârii, dar și garanția acceptării sale de către justițial, care se va supune actului de justiție având încrederea că nu este un act arbitrar. Ea reprezintă un element esențial al hotărârii judecătoarești, o puternică garanție a imparțialității judecătorului și a calității actului de

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6

Tel: 311 69 02; Fax: 311 69 01

Web: www.csm1909.ro

"Consiliul Superior al
Magistraturii este garantul
Independenței Justiției"
(art. 133 alin. 1 din Constituție,
republicată)

justiție, precum și o premisă a exercitării corespunzătoare de către instanța superioară a atribuțiilor de control judiciar de legalitate și temeinicie. Or, în condițiile în care hotărârea judecătorească ar fi redactată/motivată de o altă persoană decât judecătorul cauzei, justișabilul este lipsit tocmai de aceste garanții.

179. În consecință, Curtea constată că dispozițiile legale criticate care prevăd incadrarea unor persoane, foști judecători care și-au început activitatea din motive neimputabile, pentru redactarea proiectelor de hotărâri judecătorești sunt neconstituționale, contravenind dispozițiilor art.21 alin.(3), art.124 și art.126 alin.(1) din Constituție."

Cu deosebită considerație,

Președinte,
Judecător Simona Camelia Marcu

Adresa: București, Calea Plevnei, Nr. 141 B, Sector 6
Tel: 311 69 02; Fax: 311 69 01
Web: www.csm1909.ro